

ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΣΥΝΕΞΕΤΑΣΗΣ: ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Κείμενο 1

Η απόλαυση της βίας

Έχουμε εθιστεί στη βία. Θεωρούμε σχεδόν αναμενόμενο, στο μεγαλύτερο αεροδρόμιο της χώρας, με περισσότερες από 500 πτήσεις την ημέρα, ομάδες χούλιγκαν να συγκρούονται με λοστούς και αλυσίδες, μπροστά στα μάτια επιβατών που τρέχουν να προφυλαχθούν. Οι εικόνες με τα αίματα στο πεζοδρόμιο, που έκαναν τον γύρο του διαδικτύου, μάλλον έτερψαν παρά προβληματίσαν. Η αστυνομία είχε επιχειρήσει να αποτρέψει το «ραντεβού του θανάτου» μεταξύ των οπαδών αφενός του σερβικού Ερυθρού Αστήρα και του «αδελφοποιτού» Ολυμπιακού και αφετέρου της κροατικής Ντιναμό Ζάγκρεμπ και του φίλιου Παναθηναϊκού, με δεκάδες προσαγωγές και συλλήψεις. Όμως η σύγκρουση δεν απεφεύχθη.

Εκατοντάδες τέτοια περιστατικά συμβαίνουν πανευρωπαϊκά σε «κρίσιμους» αγώνες. Η βία, που ισοπεδώνει νόμους και θεσμούς, αντί να δημιουργεί αποτροπιασμό, γίνεται μοντέλο προς μίμηση. Το ποδόσφαιρο ως «μηχανή» παραγωγής συγκινήσεων αποτελεί «ιδανικό» χώρο έκφρασης της βίας. Είναι το αθλητικό υπερεγώ, η ένταση που γεννά η συμμετοχή σε ένα τεράστιο Εμείς ενάντια σε ένα οχληρό και μισητό Εσείς.

Είναι η δύναμη των συμβόλων, τα ιδεολογήματα περί ανώτερης φυλής· ομάδα σημαίνει φυσική δύναμη, ανδρισμός, τοπικισμός, ιδιώματα κατανοητά μόνο στους μνημένους, αλληλεγγύη. Είναι η τελετουργία του πολέμου – χρώματα, συνθήματα, ύμνοι, φωνές. Η κυριαρχία πάνω στον άλλο, με κάθε τίμημα...

Γι' αυτό δεν πολεμιέται εύκολα ο χουλιγκανισμός. Οι απαγορεύσεις απλά τον μεταφέρουν από τις κερκίδες στα πάρκα, στα πέριξ των αυτοκινητόδρομων. Εκεί, στα «ξέφωτα» των πόλεων οι χούλιγκαν προβαίνουν στο δικό τους ξεκαθάρισμα λογαριασμών με καδρόνια, λοστούς, μαχαίρια. Ποιος νοιάζεται για τον αγώνα. Προέχει η συντριβή του αντιπάλου, το ράντισμα της γης με εχθρικό αίμα.

Οι χούλιγκαν δεν είναι όλοι τύποι περιθωριακοί με ξυρισμένα κεφάλια, τατουάζ, αλυσίδες και σβάστικες. Είναι οι περισσότεροι παιδιά της διπλανής πόρτας που επιζητούν τη βία επειδή την απολαμβάνουν. Για πολλούς λόγους. Είναι οι στενοί ορίζοντες, η βαρεμάρα, η μοναξιά, η οικονομική δυσπραγία ή αστάθεια, η διάψευση ονείρων, οι διαρρηγμένοι οικογενειακοί δεσμοί, η καταπιεσμένη οργή, η αντικατάσταση του σεβασμού προς τους άλλους με την αντιπαλότητα, της διάθεσης για συνεργασία με τον ατομισμό, η τρικυμία που φέρνουν οι ουσίες σε σώμα και πνεύμα, ή απλά η ορμή των νιάτων που δεν βρίσκει άλλη διέξοδο από το άγριο ξύλο μέχρι να χυθεί αίμα... Μια μονοδιάστατη παλινδρόμηση ανάμεσα στην απάθεια και την εμπάθεια, τον μηδενισμό και στον ξέφρενο ανταγωνισμό.

Κι αυτό δεν πολεμιέται με 200 προσαγωγές και 100 συλλήψεις. Ο χουλιγκανισμός είναι βαθιά ριζωμένος στη σάρκα του δυτικού πολιτισμού. Βρίσκεται στη ρωγμή που δημιουργούν στο σύστημα οι αντιφάσεις, οι ανισότητές του. Μπορεί κανείς να μετριάσει κατά βήματα την ένταση της φωτιάς έπειτα από πολλαπλές «ενέσεις», στον νεανικό πληθυσμό, παιδείας και διεξόδων. Και μέλλοντος. Διότι οι νέοι θέλουν να βλέπουν εμπρός τους φωτεινές πολιτείες, όχι έναν μαύρο τοίχο που τους εγκλείει σε μια παραμελημένη κοινότητα. Επιζητούν την παρέμβαση στη ροή των μεγάλων και των μικρών συμβάντων, όχι το βάλτωμα σε ένα ωχρό πεδίο ανανεούμενων απογοητεύσεων. Όμως ο κόσμος μας δεν έχει λάβει μια τέτοια πορεία...

Τασούλα Καραϊσκάκη, εφημ. Η

Καθημερινή, 8/11/2015

Κείμενο 2

Σκίτσο του
Νίκου
Πογιατζή

Κείμενο 3

Όταν πεθαίνει ένα παιδί
αβιταμίνωση
είναι όρος των στατιστικών δελτίων
η πείνα εξωραϊσμένη
αποπροσωποποιημένη
όπως θα τόνιζε και κάποιος διανοητής
λέξη χωρίς εικόνα

ένα παιδί είναι μονάκριβο
ένα παιδί πεθαίνει κάθε δευτερόλεπτο
με την κοιλιά πρησμένη
μάτια που δεν χωράνε πια στις κόγχες τους
σε χώρες που ονομάζονται εξωτικές
πεθαίνει στο κατώφλι του σπιτιού μου

όταν πεθαίνει ένα παιδί
πέφτει βαθύτατο σκοτάδι το ξημέρωμα

θρέχει μεγάλα δάκρυα λαμπερά
πέτρινα γίνονται τα φύλλα και τα δέντρα

όταν πεθαίνει ένα παιδί
ταράζεται ο ύπνος των αρχαίων νεκρών
κι από τη γη αναδύονται τα πρόσωπά τους
ενώ σαν χάλκινο πουλί
ο άνεμος τοξεύεται στο χώμα

όταν πεθαίνει ένα παιδί
οι λέξεις κι οι φωνές συντρίβονται
τριγύρω ο κόσμος καταρρέει

Τόλης Νικηφόρου, από τη συλλογή «Την κοκκινόμαυρη ανεμίζοντας της ουτοπίας» (1997)

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

A. Να παρουσιάσετε **συνοπτικά**, σε **70** λέξεις, το περιεχόμενο των δύο τελευταίων παραγράφων του κειμένου 1.

[Μονάδες 15]

B1. Τι εννοεί με τη φράση «το ραντεβού του θανάτου» η αρθρογράφος του Κειμένου 1; Να αναπτύξετε τη σκέψη της σε **40-50** λέξεις.

[Μονάδες 15]

B2. α) Πώς συνδέεται ο τίτλος του κειμένου 1 «Η απόλαυση της βίας» με το περιεχόμενό του;

β) Αν ο σκοπός της αρθρογράφου του Κειμένου 1 είναι να προβληματίσει τον αναγνώστη/τρια του για τα φαινόμενα της βίας στο χώρο του ποδοσφαίρου, με ποιους τρόπους (γλωσσικές επιλογές, εκφραστικά μέσα, κ.ά.) φαίνεται ότι επιχειρεί να πετύχει τον σκοπό της;

[Μονάδες 15]

B3. Τι καυτηριάζει ο σκιτσογράφος στο Κείμενο 2; Με ποιους τρόπους επιτυγχάνει να αποδώσει το θέμα του;

[Μονάδες 10]

Γ. Ποιο είναι το θέμα που, κατά τη γνώμη σας, θίγει το ποίημα (Κείμενο 3); Ποια συναισθήματα και ποιους προβληματισμούς σας προκαλεί; Να γράψετε τις σκέψεις σας σε ένα κείμενο **150-200** λέξεων.

[Μονάδες 15]

Δ. Η αρθρογράφος (Κείμενο 1) υποστηρίζει τη θέση ότι: *«Το ποδόσφαιρο ως «μηχανή» παραγωγής συγκινήσεων αποτελεί «ιδανικό» χώρο έκφρασης της θίας.»*. Εσείς συμφωνείτε με τη θέση αυτή; Να υποστηρίξετε τη γνώμη σας σε ένα κείμενο **350** λέξεων, το οποίο θα έχει τη μορφή άρθρου που θα δημοσιευθεί στον διαδικτυακό ιστότοπο του σχολείου σας.

[Μονάδες 30]